

1 **Kyvvyillä ja valmiuksilla töihin -hankeen tiivistelmä**

Kyvvyillä ja valmiuksilla töihin -hanke on osa hallituksen Työkykyohjelmaa, jota toteutetaan vuosina 2019–2023. Hanke on rahoitettu Työkykyohjelmasta. Työkykyohjelma on osa hallituksen työllisyystoimien kokonaisuutta, ja se perustuu hallitusohjelmaan. Työkykyohjelmasta vastaa ja sitä toteuttaa työ- ja elinkeinoministeriö yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Työ- ja elinkeinoministeriön toimet keskittyvät osatyökykyisten työllistymisen esteiden purkamiseen ja työllistymistä vauhdittaviin toimiin. Samalla ehkäistään työttömyyden pitkittymistä. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan toimilla kehitetään osatyökykyisten työkyvyn tuen palvelukokonaisuutta sote-keskuksissa.

Hankkeen koordinoinnista vastasi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus johtava asiantuntija Nina Saukkoriipi sekä Pohjois-Pohjanmaan TE-toimistosta asiantuntija Kaisu Haapala (hankinta) ja työkykykoordinaattori Marja Hiissa.

2 **Keskeiset tavoitteet**

Pilotin keskeisenä tavoitteena oli uuden toimintamallin kehittäminen. Palveluntuottaja laatii kokonaispalvelun onnistumisesta ja kehitysvaiheista kirjallisen mallinnuksen. Syntynyt malli on monistettavissa muille osatyökykyisille tai muuten segmentoiduille työnhakijaryhmille palvelun aikana laadittavan käsikirjan perusteella. Lisäksi palvelussa testataan vähintään kahta asiakasmuutosta mittaavaa laadullista arviointimenetelmää.

3 **Avaintulokset**

Käsikirja.

Pilotissa luotiin keskeiset asiat kattava käsikirja. Kehittäjätyöryhmän jäsenet ovat arvioineet Owl Groupin tekemissä arviointihaastatteluissa käsikirjan pääosin hyväksi tai erittäin hyväksi.

Palveluun osallistuneet asiakkaat ja asiakasohjaus.

Palveluun oli tavoitteena ohjata ja sitouttaa osallistumaan vähintään 150 asiakasta. Lopulta palveluun osallistuneita asiakkaita oli 191, joista 89 oli Oulusta, 46 Raahesta, 7 Kempeleestä ja 50 asiakasta oli muilta Pohjois-Pohjanmaan alueen paikkakunnilta, kuten Taivalkoski, Pudasjärvi, Ylivieska, Pyhäjoki, Kuusamo, Siikalatva. Palveluun osallistuneista asiakkaista 58 eli lähes 30 % työllistyi, 29 aloitti tutkintoon/työhön tähtäävät opinnot, 11 aloitti työkokeilun ja 66 henkilöllä oli jokin muu siirtymä.

Työvoimakoulutus.

Kohderyhmälle hankittiin kolme työvoimakoulutus-pilottia signaalien perusteella. Yksi koulutus peruuntui hakijapulan vuoksi ja kaksi koulutusta käynnistyi täydellä ryhmäkoolla. Haasteellinen kohderyhmä huomioiden kahden räätälöidyn koulutuksen käynnistyminen on hyvä tulos. Koulutukset päättyvät tammikuussa 2023, joten niiden 3 kk vaikuttavuutta seurataan vielä huhtikuussa.

4 Tulosten vaikutukset

Palvelussa tehty käsikirja on laadukas ja sitä voi hyödyntää vastaavien palveluiden suunnittelussa. Palveluihin ohjattiin asiakkaita tehokkaasti ja tämän seurauksena havaittiin, että segmentoidulle palvelulle on käyttöä. Palvelun vaikuttavuus on kohderyhmä huomioiden palvelun päätyttyä hyvä (n. 30 % töissä, n. 14 % opiskelemassa). Vaikuttavuutta seurataan vielä alkuvuonna 2023 kolme kuukautta palvelun päättymisen jälkeen ja arvioidaan palvelun onnistumista suhteessa muiden valmennuspalveluiden vaikuttavuuksiin. Rinnallakulkija – täsmätukipalvelun hyviä käytäntöjä mm. palvelun asiakasmarkkinointiin jalkautetaan käytäntöön vuoden 2023 aikana. Työvoimakoulutusten tunnettavuuden lisäämiseksi ja oikeiden asiakkaiden tavoittamiseksi tämänhetkisessä työmarkkinatilanteessa on edelleen syytä kokeilla tulospalkkiomalleja, jotka kannustavat palveluntuottajaa palveluiden tehokkaaseen markkinointiin ja etsimään keinoa koulutusten kiinnostavuuden lisäämiseen.

5 Johtopäätökset

Palvelunohjauksen näkökulmasta on tarkoituksenmukaista, että palveluita on segmentoitu eri kohderyhmille. Alueella voimassa olevat valmennuspalveluiden puitesopimukset soveltuvat erinomaisesti mm. täsmätyökykyisten palveluun, vaikka palveluiden hankintasopimuksessa ei määritellä eri valmennuspalveluiden kohderyhmiä. Jatkossa palveluntuottajien olisi järkevää segmentoida tarjoamiaan palveluita kohderyhmittäin, kun esitelevät niitä kuntakokeilun oma valmentajille ja TE-toimiston asiantuntijoille.

Pilotissa saatiin kiitosta siitä, että palvelulle ei ole määritelty enimmäiskestoja. Valmennuspalvelujen asiakasohjauksessa tuleekin jatkossa kiinnittää huomiota siihen, että asiakkaalle tarjotaan palvelua tarpeenmukaisesti eikä enimmäistuntimäärä edellä. Palveluntuottajan tulisi seurata ja huolehtia, että käytettävä tuntimäärän on sopimuksenmukainen.

On tärkeää tunnistaa palvelut, jonka siirtymävaiheisiin kolmikantakeskustelu-käytäntö (asiakkaan, TE-toimiston asiantuntijan/kuntakokeilun oma valmentajana sekä palveluntuottajan kanssa) on tarpeellinen. Sote-TE-rajapinnassa keskustelu voidaan tehdä myös nelikantaisesti. Jatkossa selvittää laajemminkin IPS-työhönvalmennuksen laatukriteerien soveltuvuutta TE-valmennuspalveluiden hankintoihin.

Hankkeessa pilotoidun työnetsijä-palvelu koettiin onnistumiseksi ja alueella jatketaan sen kehittämistä osana muita palveluhankintoja.

Suosittelomme, että TE-palveluissa luovutaan osatyökykyinen -termistä ja siirrytään käyttämään termiä täsmätyökykyinen, joka kertoo olemassa olevasta työkyvystä ja henkilön vahvuuksista.

TE-toimiston tekemä erillishankinta palvelun yhteiskehittämiseen ja palveluun arviointiin oli uusi ja onnistunut kokeilu. Kun hankinnan tavoitteita käytiin läpi yhdessä (palveluntuottaja, hankkijat, työkyvykoordinaattori) ulkopuolisen arvioijan kanssa, ymmärrys toisen näkökulmista ja ajatuksista palvelun tavoitteiden suhteen lisääntyi. Toimintamallin hyödyntäminen suurissa kehittämishankinnoissa nähdään hyvänä keinona selkeyttää yhteisiä tavoitteita ja lisätä toimijoiden välistä luottamusta.

Lähteet

Kyvyillä ja valmiuksilla töihin -toimintamallin pilotointi -loppuraportti, laatinut projektipäällikkö/valmentaja Taru Hallikainen, Arffman: Palvelun yksityiskohtaiset tiedot, kuten käytännön toteutusmallit ja asiakkaita koskevat avaintulokset.

Liitteet

Käsikirja täsmätyökykyisten ohjaukseen ja palveluun, Arffman Finland Oy